

# Sanktionsavgiftsutredningen

Dag Linde, arbetsrättsjurist,  
Arbetsgivarpolitiska avdelningen  
Arbetsrättssektionen

# Olika sanktioner inom arbetsmiljöområdet

- Straffsanktionerade handlingar t.ex. BrB 3 kap 10 § vållande till annans död enligt lag
- Straffsanktionerade handlingar enligt andra författningar och föreskrifter, t.ex. underlåtenhet att anmäla olycka eller tillbud enligt 2 § arbetsmiljöförordningen
- Föreläggande och förbud från arbetsmiljöverket rörande t.ex. krav på systematiskt arbetsmiljöarbete AFS 2001:1 enligt reglerna i 7 kap arbetsmiljölagen



# Olika sanktioner inom arbetsmiljöområdet forts

- skadestånd – enligt skadeståndslagen eller till följd av avtal. Om t.ex. skyddsombud hindras fullgöra sina uppgifter
- Företagsbot
- sanktionsavgift – t.ex. användning av tryckkärl som inte besiktigats.

# Straffsanktion

- hanteras av polis och åklagare
- Avgörs av domstol
- Gärningen ska styrkas av åklagaren i en rättegång där även subjektiva rekvisitet uppsåt eller oaktsamhet sak styrkas
- Påföljd ofta villkorlig dom, dagsböter eller fängelse
- Möjlighet till överklagande
- 2 års preskription i normalfallet

# Sanktionsavgift

- administrativ avgift som påförs juridiska personen
- Ej krav på uppsåt eller oaktsamhet = strikt ansvar
- Avgift fastställd i förväg
- Arbetsmiljöverket beslutar
- Kan överklagas till förvaltningsdomstol
- Avgift får påföras senast 5 år från delgivning av ansökan om överträdelse

# Prop. 2012/13:143 Effektivare sanktioner för arbetsmiljö och arbetstidsreglerna

- Sanktionsavgifter ska i stor utsträckning ersätta straffsanktioner för att åstadkomma effektivare sanktionssystem. Få lagföringar idag.
- Arbetsmiljöverkets föreskrifter avkriminaliseras
- Straffsanktioner behålls i vissa fall (bl.a. underlåtenhet att anmäla olycka eller tillbud som lyfts in i lagen ny bestämmelse)
- Om gärning omfattas av föreläggande eller förbud ska inte straff eller sanktionsavgift utdömas



# Prop. 2012/13:143 Effektivare sanktioner för arbetsmiljö och arbetstidsreglerna

- Regeringen har antagit propositionen
- träder i kraft 1 juli 2014
- Ej klart vilka handlingar/gärningar som kommer att omfattas av sanktionsavgifterna men förmodligen ca 40 st från början som kommer att öka. Arbetsmiljöverket avser att genom föreskrift upphäva straffbestämmelser i 122 §§ i arbetsmiljöverkets AFS.
- Högsta sanktionsavgift höjs från 100 000 till 1 000 000. Arbetsgivare med mer än 500 anställda får betala maxavgift

# Exempel på föreskrifter som föreslagits bli förenade med sanktionsavgifter

- Besiktning av lyftanordningar, tryckbärande anordningar
- Förvaring av besiktningsintyg
- Skriftligt tillstånd att använda truck
- Medicinsk kontroll med tjänstbarhetsbedömning för vissa arbeten
- Explosionsfarlig miljö, riskbedömning o. explosionsskyddsdokument
- Byggnadsarbete: förhandsanmälan, arbetsmiljöplan, fallskydd arbeten > 2 m





# SKL:s inställning

- viktigt att systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs i samarbete med medarbetare och skyddsombud
- Behov av ytterligare råd och stöd från arbetsmiljöverket när olika arbetsmiljöfrågor ska lösas
- Tillstyrker förslaget att avkriminalisera överträdelser i arbetsmiljö- och arbetstidslagen liksom att föreläggande och förbud inte ska förenas med straff

# SKL:s inställning forts

- Avstyrker förslaget att sanktionsavgift tas ut när överträdelse inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet (=strikt ansvar) och att Arbetsmiljöverket ges befogenhet att ensam besluta om sanktionsavgifter.
- SKL kritiskt till differentierade avgifter eftersom det leder till att samma förseelse kommer att kosta olika mycket för olika juridiska personer
- SKL positiv till att möjlighet till jämkning av sanktionsavgifter införs.

# Praktiska tillämpningsfrågor

- Kan skyddsombudsframställan enligt 6 kap 6 a § AML omfatta att sanktionsavgift ska utges om inte viss åtgärd vidtas?
- Förmodligen ja!
- Risk för ev. tvister om sanktionsavgift ska utgå i visst fall

# Praktiska tillämpningsfrågor forts

- skyddsombud vänder sig till arbetsgivaren med 6 kap 6a§ framställan och kräver åtgärd (t.ex. besiktning , ta fram en arbetsmiljöplan, medicinsk kontroll)
- Arbetsgivaren vidtar inte åtgärden i fråga inom den tid som 6 framställan anger
- Skyddsombudet vänder sig till Arbetsmiljöverket
- Arbetsmiljöverket initierar ärendet om sanktionsavgift för brott mot föreskrift
- Arbetsmiljöverket sänder skriftligt beslut till kommun zz
- Kommun zz har xx veckor på sig att överklaga
- Ev. rättslig prövning – annars är kommun skyldig att utbetala sanktionsavgiften

# Fortsatt hantering av SKL

- Listan över vilka handlingar som kommer att omfattas kommer fortlöpande att fyllas på med tiden.
- Titta på [www.amv.se](http://www.amv.se) fortlöpande. SKL kommer att ge viss information på hemsidan och i andra kanaler fortlöpande när ytterligare handlingar tillförs det nya sanktionsavgiftssystemet fr.om. 1 juli 2014.
- SKL deltar i referensgrupp och har dialog med Arbetsmiljöverket i olika fora.